

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE UNISŁAW NA ROK 2013

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Unisław na rok 2013 określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z używania alkoholu i narkotyków. Program ten jest kontynuacją zadań realizowanych w ramach Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Unisław na lata 2008 – 2015.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2013 opracowano na podstawie :

- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.).
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485).
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Unisław na lata 2008 - 2015
- Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2013 roku
- Sprawozdań z realizacji Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach ubiegłych .
- Dokumentacji prowadzonej w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Diagnoza problemów alkoholowych i narkomanii w Gminie Unisław

– wybrane aspekty

I. Problemy alkoholowe i czynniki ryzyka

1. Dane demograficzne

Gmina Unisław liczy ogółem: 7.038 mieszkańców, w tym:

- mężczyzn- 3.397
- kobiet- 3.641

Liczebność z uwzględnieniem wieku:

- 0 – 6 lat – 587 osób
- 7 – 17 lat - 807 osób
- 18 – 64 lat – 4.592 osoby
- powyżej 64 lat - 838 osób

Liczba mieszkańców oraz gospodarstw domowych wg miejscowości

Lp.	miejscowość	l. gospodarstw domowych	l. mieszkańców
1	Błoto	45	209
2	Bruki Kokocka	24	89
3	Bruki Unisławskie	97	454
4	Głazewo	25	135
5	Gołoty	50	226
6	Grzybno	145	626
7	Kokocko	104	481
8	Raciniewo	200	737
9	Stablewice	104	376
10	Unisław	968	3 705
Razem		1 762	7 038

/Według danych UG na dzień 05.12.2012 /

2. Problemy społeczne związane z ograniczeniem aktywności zawodowej mieszkańców gminy

- Stopa bezrobocia w pow. chełmińskim : 23,4 %.
- Stopa bezrobocia w województwie Kujawsko - Pomorskim: 16,8 %;
- Liczba bezrobotnych w pow. Chełmińskim: 4.276 osób z tego z prawem do zasiłku 929 osoby
- Liczba bezrobotnych w gminie Unisław: 567 osób , w tym mężczyzn 230, kobiet 337 z prawem do zasiłku 167 w tym mężczyzn 70, kobiet 97.

/dane PUP w Chełmnie z 30.11.2012 /

Wysoka stopa bezrobocia w znacznym stopniu powoduje deprawację potrzeb materialnych rodzin oraz brak perspektyw na przyszłość, co w efekcie przyczynia się do wzrostu skali problemów alkoholowych. Obok skutków w postaci poszerzania się sfery ubóstwa materialnego stanowi to czynnik ryzyka powstawania zaburzeń w relacjach rodzinnych, konfliktów, wywoływania zachowań agresywnych i stosowania przemocy w rodzinie. Związane z tym osłabienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej rodziny naraża w sposób szczególnie dzieci na poszukiwanie alternatywnych form aktywności, w tym destrukcyjnych – związanych ze spożywaniem alkoholu i kontaktem z innymi substancjami psychoaktywnymi.

3. Dostępność napojów alkoholowych

a. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych - 34 /stan na dzień 11.12.2012 /

- ogólna liczba punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży /bez piwa/ wynosi : 27
- nielimitowana sprzedaż piwa prowadzona jest w 7 placówkach handlowych

Biorąc pod uwagę powyższe dane wskazać na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada na 207 mieszkańców gminy.

4. W okresie od 1.01.2012 do 30.11.2012 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił różnego rodzaju pomocy rodzinom w tym:

177	rodzinom z powodu ubóstwa,
224	z powodu bezrobocia,
121	z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby,
60	z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
60	z powodu niepełnosprawności ,
38	z powodu alkoholizmu,
15	z powodu przemocy .

5. Problemy zdrowotne – leczenie osób uzależnionych od alkoholu

Na mocy art.21 ust.1 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w zakładach lecznictwa odwykowego i jest bezpłatne.

Uzależnienie od alkoholu jest zaburzeniem psychicznym i zaburzeniem zachowania, które diagnozuje się w oparciu o Międzynarodową Klasyfikację Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów. W procesie diagnozowania uczestniczą lekarze psychiatry, specjaliści psychoterapii uzależnień i psychologowie z doświadczeniem klinicznym. Do ostatecznego postanowienia rozpoznania uzależnienia od alkoholu uprawniony jest lekarz.

Podstawową metodą leczenia osoby uzależnionej od alkoholu jest psychoterapia grupowa i indywidualna. Leczenie medyczne ma wymiar wspomagający psychoterapię i nakierowane jest na usuwanie powikłań spowodowanych szkodliwym używaniem alkoholu.

Zalecane jest, aby – poza uczestnictwem w profesjonalnej psychoterapii uzależnienia – pacjenci uzależnieni uczestniczyli również w ruchu samopomocowym, przede wszystkim w mitingach Anonimowych Alkoholików.

Według badań Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Warszawie w Polsce żyje około 700-900 tys. osób uzależnionych od alkoholu. Stanowi to 2% populacji. Osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie ok.2,5-4 ml.

6. Przemoc w rodzinie

Występujący problem alkoholowy, bezrobocie przekłada się na sferę zachowań negatywnych. Jak wynika z badań spadek dochodów, brak perspektyw na przyszłość, alkoholizm i inne uzależnienia przyczyniają się do wzrostu zjawiska przemocy domowej.

Z danych sądowych wynika, że alkohol stanowi jedną z głównych przyczyn rozkładu pożycia małżeńskiego. W wyniku nadmiernego spożycia alkoholu miały miejsca m.in. interwencje

domowe policji. Alkohol jest bardzo często przyczyną awantur i przemocy w rodzinie. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały znaczny wzrost zainteresowania tą problematyką uaktywniły ofiary przemocy do zgłaszania problemu odpowiednim instytucjom i służbom. Według danych PARPA przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym, w gminach do 10 tysięcy mieszkańców doświadcza około 530 dorosłych i dzieci.

7. Informacje z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego

W dzienniku prowadzonym w PIK zanotowanych jest 295 osób , w tym:

- 226 osób z powodu uzależnienia
- 19 osób z powodu współuzależnienia
- 10 osób to ofiary przemocy
- 3 osoby to sprawcy przemocy
- 3 osoby nieletnie
- 34 osoby z powodu innych problemów

Liczba nowych spraw oraz udzielanych porad w poszczególnych latach

	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Liczba nowych spraw	40	61	80
Ilość udzielanych porad	386	708	1 232

Biorąc pod uwagę dane demograficzne z porad specjalistów pracujących w PIK korzystała co 16 osoba dorosła. Przypuszczać też można , że co ósme gospodarstwo domowe boryka się z problemem alkoholowym.

II. Diagnoza problemu narkomanii na terenie Gminy Unisław

Łączna liczba dzieci i młodzieży /od 7 do 17 roku życia/: 807

Placówki oświatowe działające na terenie Gminy Unisław:

- szkoły podstawowe – 3
- gimnazjum – 1
- zasadnicza szkoła zawodowa - 1
- liceum ogólnokształcące – 1

Placówki szkolne działające na terenie Gminy Unisław wdrażają szkolne programy profilaktyki, co jest wymogiem Ustawy o systemie oświaty.

Wyodrębnione cele szkolnych programów profilaktyki, związane z przeciwdziałaniem problemom alkoholowym koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- a.eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych
- b.rozwijanie postaw prozdrowotnych
- c.promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych

Badania postaw młodzieży wobec środków uzależniających -2010/2011

Badania zostały przeprowadzone wśród młodzieży z Gimnazjum, LO i ZSZ w Unisławiu w II semestrze 2010/2011.

Narzędziem badawczym była ankieta anonimowa.

W badaniach brało udział 233 uczniów Gimnazjum, 55 uczniów LO i 36 uczniów ZSZ.

Z przeprowadzonych badań wynika iż młodzież w przeważającej większości rozumie szkodliwość używania środków odurzających, choć są uczniowie deklarujący swój pozytywny stosunek do palenia papierosów, picia alkoholu i zażywania narkotyków. Uczniowie mają wiedzę, gdzie można kupić narkotyki, kto sprzedaje, kto zażywa, są namawiani przez znajomych i nieznajomych.

Młodzież sięga po środki odurzające głównie, aby zaimponować kolegom, dla lepszej zabawy, z powodu problemów w domu.

Mała grupa młodzieży a znikoma w Gimnazjum przyznaje się do zażywania narkotyków.

Szkoła nie jest sprzyjającym terenem dla rozprowadzania środków odurzających, choć zdarzają się takie incydenty. Są też uczniowie zajmujący się tym procederem. W związku z tym młodzież jest zagrożona przez kontakt z nimi i przez przebywanie w miejscach podawanych jako miejsca handlu (łazienki, korytarze, boisko)

III. Stan zasobów w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Unisław

1. Placówki leczenia odwykowego

Na terenie Gminy Unisław nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Lecznictwo odwykowe o charakterze zamkniętym prowadzone jest głównie w oparciu o ofertę ośrodka w Czerniewicach i oddziału szpitalnego w Świeciu

2. Punkt informacyjno-konsultacyjny jest miejscem pierwszego kontaktu dla osób zgłaszających zaistnienie sytuacji kryzysowych związanych z problemem uzależnienia oraz przemocą w rodzinie. Prowadzi także poradnictwo, rozmowy motywujące do podjęcia leczenia, interwencje na rzecz osób dotkniętych przemocą domową. Uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej ukierunkowane jest na podjęcie działań zapewniających bezpieczeństwo ofiary i powstrzymania przemocy (wypełnienie niebieskiej karty- części A, przekazanie sprawy do Zespołu Interdyscyplinarnego GKRPA, kontakt z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, bądź innymi instytucjami, które mogą przyczynić się do rozwiązania sprawy).

3. Inne formy pomocy, działań profilaktycznych i doradczych realizowane w oparciu o posiadane zasoby

a. grupy samopomocowe

Na terenie gminy działa grupa samopomocowa funkcjonująca w oparciu o założenia wspólnoty Anonimowych Alkoholików. Skupia ona środowisko osób prowadzących lub kontynuujących własny proces terapeutyczny.

b. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Gminna Komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych składa się z 5 osób. Członkowie GKRPA oprócz zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości

prowadzą nienormowane czasem działania w swoich środowiskach zawodowych, obejmujące informowanie o chorobie alkoholowej, podejmowanie doraźnej interwencji wobec osób wymagających pomocy.

Członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymują wynagrodzenie w wysokości 70 zł za jedno posiedzenie w miesiącu. Wynagradzanie za udział w posiedzeniach Komisji wypłacane będzie w oparciu o listę obecności osób biorących udział w posiedzeniu.

Źródła i zasady finansowania

1. Źródłem finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

1) art. 11. 1 „W celu pozyskania dodatkowych środków na finansowanie zadań określonych w art.4 1 ust.1 gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych”.

2) art.18. 2 ”Dochody z opłat za wydawane zezwolenia (...) wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów , o których mowa w art.10 ust 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, i nie mogą być przeznaczane na inne cele”.

2. Planowane dochody na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii łącznie wyniosą: **95.000 zł** (słownie: siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) – stanowią je środki wpływające z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na 2013 r.

3. Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii mogą być również finansowane z dotacji celowych Wojewody, Europejskiego Funduszu Społecznego

Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Wójt Gminy Unisław poprzez specjalistę ds. Alkoholowych.
2. Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.
4. Komenda Powiatowa Policji.
5. Placówki oświatowo - wychowawcze.

Informacje uzupełniające

1. W miarę pozyskiwanych środków (za zezwolenia) mogą być realizowane inne przedsięwzięcia profilaktyczne nie ujęte do realizacji w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
2. W uzasadnionych przypadkach Wójt może dokonać zmiany wydatków pomiędzy poszczególnymi punktami w Gminnym Programie Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Nadzór nad realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii będzie prowadził Wójt poprzez specjalistę ds. Alkoholowych.

Cele , zadania i realizacja działań.

Cel główny to ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu.

Na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy człowiek, niezależnie od tego czy pije alkohol czy jest abstynentem. Działania podejmowane przez gminę w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych są zaadresowane do wszystkich jej mieszkańców, nie tylko do tych , którzy piją alkohol.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii i ma na celu likwidację szkód i zapobieganie występowaniu negatywnych zjawisk związanych z tzw. zachowaniami ryzykownymi, nadużywaniem środków psychoaktywnych.

Cele szczegółowe

Lp	Cele szczegółowe	Wskaźniki
1	Podnoszenie świadomości mieszkańców w problematyce uzależnień i przemocy.	-wywiady wśród mieszkańców
2	Zwiększenie dostępności i jakości usług związanych z uzależnieniem, przemocą i profilaktyką	- ilość osób objętych działaniami w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym - ilość spotkań -zaświadczenia z ukończonych szkoleń
3	Kontynuacja pracy Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego	- ilość udzielonych porad i konsultacji
4	Ograniczenie skali zjawiska spożywania napojów alkoholowych przed sklepami oraz zapobieganie sprzedaży alkoholu nieletnim	- ilość sprzedawców objętych szkoleniem
5	Umacnianie środowiska abstynenckiego	- ilość podjętych działań przez beneficjentów
6	Wzmacnianie czynników chroniących przed podejmowaniem zachowań ryzykownych	- ilość osób objętych działaniami -ilość podjętych działań
7	Kształtowanie postaw społecznych mających na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi, oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.	- ilość osób do których kierowane były działania
8	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psycho-społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	- ilość podjętych działań

PLANOWANE ZADANIA ORAZ KOSZT REALIZACJI

Lp.	Zadania	Profilaktyka i rozwiązywanie problem alkoholowych	Przeciw-działanie narkomanii
1	Podnoszenie świadomości mieszkańców poprzez: - publikowanie materiałów w mediach lokalnych oraz zamieszczanie informacji o godzinach pracy Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego, specjalisty d/s alkoholowych, psychologa i terapeuty uzależnień - umieszczanie w gablocie wiadomości o aktualnych działaniach Punktu Informacyjno- Konsultacyjnego oraz różnych inny formach pomocy o zasięgu ponadgminnym	Realizacja w oparciu o posiadane zasoby	Realizacja w oparciu o posiadane zasoby
2	Zwiększenie dostępności i jakości usług związanych z uzależnieniami , przemocą, i profilaktyką poprzez: - współpracę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Zespołem Interdyscyplinarnym - udostępnienie pomieszczenie na spotkania samopomocowe osób uzależnionych - szkolenia osób zajmujących się uzależnieniami, przemocą i profilaktyką - utrzymanie bezpośredniej linii informacyjnej dot. zapobiegania uzależnieniom i przemocy	1.200,00 zł	900,00 zł
3	Kontynuacja pracy Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego Poprzez: - dyżury specjalisty ds. alkoholowych, terapeuty uzależnień oraz psychologa - zakupy materiałów, energii elektrycznej, opinie biegłych	48.370,00 zł	2.800,00 zł
4	Ograniczenie skali zjawiska spożywania napojów alkoholowych przed sklepami oraz zapobieganie sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim poprzez: - kontynuacja szkolenia sprzedawców	Realizacja w oparciu o posiadane zasoby	
5	Umacnianie środowiska abstynenckiego poprzez: - współpracę z grupą samopomocową w zakresie promowania trzeźwego życia	2.000,00 zł	
6	Wzmacnianie czynników chroniących młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych poprzez: -realizację zadania publicznego pn. przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	15.000,00 zł	
7	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psycho-społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	24.730,00 zł	
RAZEM		91.300,00 zł	3.700,00 zł